

STRESZCZENIE

Sebastian Neska

„Informacja zwrotna normatywna w małej grze zadaniowej a skuteczność i aktywność wykonania czynności ruchowych z piłką przez 9-10 letnie dzieci”

Uczenie się ruchów jest pojęciem bardzo szerokim, stąd też problematyką tego zagadnienia już od dawna zajmuje się wiele nauk takich jak: psychologia, pedagogika, fizjologia czy informatyka. Badania naukowe prowadzone w tym zakresie doprowadziły do powstania wielu teorii i koncepcji opisujących proces motorycznego uczenia się. Wśród nich dominują te o charakterze poznawczym. Według teorii poznawczych uczenie się czynności nie polega na tworzeniu odruchów warunkowych (tylko się je wykorzystuje) lecz wiąże się z myśleniem, wyobraźnią, celowością działania i świadomą chęcią uczenia się. Wśród najbardziej znanych wyróżnić warto teorię schematów Schmidta, która zakłada, że obserwowalne zewnętrzne zachowania mają swoje wewnętrzne odzwierciedlenie. Oznacza to, że dana umiejętność jest obsługiwana przez umysłową reprezentację ruchu. Inaczej nazywaną programem motorycznym. Zdaniem Schmidta (2009) istnieją sposoby aby uczenie się ruchów (kształtowanie programu motorycznego) było skuteczniejsze. Przede wszystkim należy zaplanować odpowiedni układ ćwiczeń, w zależności od rodzaju nawyków (otwarte, zamknięte) jakie chce się nauczać czy zaprogramować optymalną informację zwrotną, bez której uczenie się nie byłoby możliwe. Zgodnie z tymi poglądami, aby ocenić skuteczność i aktywność uczenia się przez dzieci czynności ruchowych z piłką na przykładzie gry w piłkę nożną, w niniejszej pracy wykorzystano metodę „małych gier zadaniowych” czyli układ ćwiczeń przeplatanych w trybie zmiennych. Metodę tą wzmocniono przez podawanie uczącym się informacji zwrotnej normatywnej.

Metodologia badań własnych

Cel Poznawczy

- 1) Rozpoznanie związków pomiędzy efektem nakładania kontekstowego (wywołanego informacją zwrotną podawaną w układzie ćwiczeń przeplatanych) a wybranymi aspektami sprawności działania dzieci w sytuacji docelowej (podczas gry w piłkę nożną). W przeprowadzonych badaniach do oceny sprawności działania wybrano dwie cechy: aktywność działania i skuteczność działania.
- 2) Rozpoznanie kierunku zmian w poziomie wiedzy i umiejętności ukierunkowanych graczy w piłkę nożną wywołanych poprzez zajęcia treningowe w formie „małych gier zadaniowych”

Cel praktyczny

Wykorzystanie wyników badań do opracowania metodyki nauczania gry w piłkę nożną z wykorzystaniem metody „małych gier zadaniowych” w treningu z dziećmi.

Metody i techniki badań

W pracy wykorzystano procedury badawcze zgodnie metodologią badawczą T. Pilch, T. Bauman (2001), a dokładniej wykorzystano takie metody jak: eksperyment pedagogiczny i metoda sondażu diagnostycznego oraz techniki obserwacji i testy pedagogiczne, testy psychomotoryczne, sprawności ukierunkowanej oraz test sprawności działania.

Plan badań i osoby badane

Plan eksperymentalny zakładał istnienie trzech porównywalnych ze sobą grup, gdzie jedna była grupą eksperymentalną „A” (12 osób), natomiast pozostałe pełniły rolę grup kontrolnych „B” i „C” (11 i 10 osób). W ramach projektu badawczego, badani uczestniczyli w 41-stu specjalnie przygotowanych jednostkach treningowych (20 treningów sala gimnastyczna, 21 treningów nawierzchnia trawiasta) z piłki nożnej dla każdej z grup (listopada 2013- czerwiec 2014) nie częściej niż dwa razy w tygodniu. Badania zostały przeprowadzone wśród 33 chłopców w wieku 9-10 lat (kategoria Orlik) trenujących na co dzień grę w piłkę nożną w dwóch klubach sportowych: STS Sokół Smolec i WKS Śląsk Wrocław. Dwa razy w tygodniu ze średnim stażem treningowym 1 rok.

Wyniki badań

1. W grupie eksperymentalnej „A”, w zastosowanej metodzie „małych gier zadaniowych” podawano informację zwrotną normatywną, i odnotowano istotne zmiany w poziomie skuteczności graczy w czynnościach ruchowych wykonywanych w celu: zdobycia pola gry poprzez drybling, utrzymania pola gry poprzez podanie oraz odbiorze piłki w sytuacji „jeden przeciwko jednemu”, mierzonych w sytuacji gry docelowej.
2. Informacja zwrotna normatywna podawana w „małych grach zadaniowych” w istotny sposób zwiększa poziom aktywności i skuteczności działania graczy już na etapie doskonalenia indywidualnych umiejętności piłkarskich: w ataku - zdobycie pola gry poprzez podanie, utrzymanie pola gry poprzez podanie; w obronie- odbiór piłki w sytuacji „jeden przeciwko jednemu”.

3. Informacja zwrotna normatywna w istotny sposób wpłynęła na podniesienie poziomu specjalistycznej wiedzy u badanych dzieci.
4. Metoda „małych gier zadaniowych” w istotny sposób wpłynęła na wzrost poziomu sprawności ukierunkowanej u dzieci, ocenianej w sytuacji wyizolowanej.

Wnioski

1. Informacja zwrotna normatywna podawana w „małych grach zadaniowych” poprzez efekt nakładania kontekstowego w istotny sposób poprawiła sprawność działania 9-10 letnich piłkarzy w sytuacji docelowej (gry) w zakresie skuteczności działania w grze „jeden przeciwko jednemu” w ataku i obronie. Wyniki te są potwierdzeniem słuszności stosowania środków doskonalących działania gry „jeden przeciwko jednemu” już podczas wszechstronnego etapu uczenia się gry w piłkę nożną.
2. Informacja zwrotna normatywna podawana w „małych grach zadaniowych” w istotny sposób poprawiła sprawność działania 9-10 letnich piłkarzy w zakresie aktywności i skuteczności działań w ataku, które wymagają współdziałania graczy zarówno w grze docelowej, jak i na kolejnych zajęciach treningowych.
3. Zastosowana w „małych grach zadaniowych” informacja zwrotna normatywna pozytywnie wpłynęła na rozwijanie u dzieci umiejętności samosterowania wyboru działania w sytuacji docelowej. Wynik ten jest zgodny z wynikami współczesnych badań nad pozytywnym wpływem samoregulacji w uczeniu się motorycznym.
4. Stosowanie małych gier zadaniowych w treningu dzieci na wszechstronnym etapie edukacji w piłce nożnej wspomaga w sposób istotny u dzieci rozwój poznawczy (wiedzę) oraz motoryczny (zdolności koordynacyjne).

05.07.2016v

Noske Sebastian